

¡Ha mort la mare!

L'arrós sobre la taula en l'escudella
i els nens no se sorollen per' menjar
esperen vanament vorer entrar
ra la mare amorosida sòls com ella.

El pare, mig plorós, mira un retrato
d'aquella santa esposa que tan vol;
i en mig del trist mutisme i desconsol
que amarga els cors humils desde fa un
rato,

Tan sols se pot oir el respirar
d'aquella familieta que a esperar
se posa baix l'amparo del seu pare

I mentres que l'augúnia no s'allunta
la veu del nen petit fa la pregunta
de quant ha de tornar la seua mare...

Carles Salvador.

Benasal

Moraleixes

- I.—No devem deixar pedre el be que tenim.
 - II.—Les nostres virtuts tart o prompte serán reconegudes,
 - III.—L' astúcia si és honrada devem practicar-la.
 - IV.—No és nostre deure atacar al debil sinó al roïn.
 - V.—Abans d' obrar cal pensar les conseqüencies.
 - VI.—No devem ser orgullosos al creure millorada nostra situació.
 - VII.—No devem demanar recompensa per haber cumplit nostra missió.
 - VIII.—Ningú deu alabar-se les propies virtuts.
 - IX.—Tot el que ens sembla no ho és; devegades no ho és bó sinó en apariència.
 - X.—Devem estalviar per a procurar-se una velletat sense miséria.
 - XI.—Per la Pàtria devem fer tots els sacrificis.
 - XII.—Estimem la Pàtria.
 - XIII.—Tots els que parlem la mateixa llengua som germans.
- Isop l'Ebrón.**

A LA VORETA DEL MAR

(El Mariner.)

A la voreta ^{de la} del mar
Hi ha una donzella
que ~~es~~ brodava ^{en} un mocador
la flor més bella.
Quan ~~son~~ ~~no~~ ~~fon~~ ~~a~~ ~~nig~~ ~~brodar~~ ~~ja~~ ~~quasi~~ ~~brodat~~
li manca seda;
gira els ulls ~~en~~ ~~vers~~ ~~la~~ ~~mar~~, ^{cap a la mar,}
veu una vela;
Veu venir un galió
tot ~~vers~~ ~~la~~ ~~terra~~;
^{cap} ~~ne~~ ~~veu~~ ~~veni~~ ~~un~~ ~~mariner~~ ^{Del dalt del pont hi ha un}
que una nau mena.
- Mariner, bon mariner:
que ~~me~~ porteu seda ?
- De quin color la voleu,
blanca o vermella ?
- Vermelleta la vull jo,
que és per la Reina.
- Pugeu a dalt de la nau,
~~triareu d'ella.~~ ^{1 bús trien-la.}
- Ai, no! no hi puc pujar,
no tinc moneda.
El meu pare té les claus
de l'arquimesa.
- No ^{us} quedeu per diners, no,
gentil donzella;
no ^{us} quedeu per diners, no,
~~preu fio d'ella.~~ ^{fie madeixes.}
La donzella entra ~~a~~ la nau,
tria la seda.
Mentre va mercadejant,
la nau pren vela.
Marinè ^(es posa a cantar) ^(El jove)
cançons novelles.
Amb el cant del mariner
s'ha dormideta,

i amb el soroll de la mar
ella es desperta.
Quan ella s'ha despertat
ja no ~~es~~ veu terra;
La nau és en alta mar,
pel mar navega.
- Mariner, bon mariner,
torneu-me ~~a~~ terra,
perquè els aires de la mar
em donen pena.
- Això si que no ho faré,
que heu de ser meua,
set anys ~~ha~~ que vaig per ^{la} mar
per vós, donzella,
cent llegües dins de la mar
lluny de la terra.
- De tres germanes que som
sóc la més bella,
L'una ~~en~~ porta vestit d'or,
l'altra de seda,
i jo pobreta de mi,
de sargil negre.
L'una és casada amb un duc,
l'altra és princesa,
i jo pobreta de mi,
sóc marinera.
- No sou marinera, no,
que ~~en~~ sereu Reïna;
que jo ~~en~~ sóc el fill del Rei
de l'Anglaterra.

3

= Vida i Mort =

No me fa temor la Mort
ni el viure me dona pena
perquè sé que no és cap sort
naïxer, ni morir, condemna.

Fora del sexe i del viure
res d'aquest món res no val.
Cal ~~apuntar~~ ^{parar} tant per a viure!
Viure o morir tant ni val.

No és conhort ni ^{és} desconhort
d'aquesta vida ^{el} fugir.

Guarir uelga, uinghe'm la Mort
que amb un bon vi uelle morir.

‡ després, res, res i res...

Freda la carn, soterrada.

Naïxer — i morir després?

Vaja una broma passada!

Carles Salvadó

juliol 1945

Per manament de nostra reverència
al vostre nom i a vostra santedat
llaor i precs avui havem desitjat,
devots estramps en llengua de València.
Car nostre afany per vore-us coronada
se n'ix del cor i amb ell folla alegria
i altre podent a vostra altesa canta
de terra i cel, Regina i dolça Mare,

CARLES SALVADOR

Per manament de nostra reverència
al vostre nom i a vostra santedat
llaor i precs avui havem desitjat,
devots estramps en llengua de València.
Car nostre afany per vore-us coronada
se n'ix del cor i amb ell folla alegria
i altre podent a vostra altesa canta
de terra i cel, Regina i dolça Mare,

CARLES SALVADOR

Flames votive llumets tremolosos
d'aquets feix de ciris da vora l'altar
encesos per tendres desigs amorosos
als peus de la Mare de Déu de l'Empar.
Posat cada dia pels cors ansiosos
que penes i joies us van a oïrenar
ací, bosc de cera, flameigs venturosos,
doneu llum i calda fervets en cremar.
Sou mostra perenne de fe i esperança,
llisó de tendresa, senyal de lloansa,
oh, roses de flama, pomell de claror!
Les mans que encengueren el bleix en
(penyora
demanen l'almoïna de Nostra Senyora
que saben és plena de cèlica Amor.

CARLES SALVADOR

Flames votive llumets tremolosos
d'aquets feix de ciris da vora l'altar
encesos per tendres desigs amorosos
als peus de la Mare de Déu de l'Empar.
Posat cada dia pels cors ansiosos
que penes i joies us van a ofrenar
aci, bosc de cera, flámeigs venturosos,
doneu llum i calda fervets en cremar.
Sou mostra perenne de fe i esperansa,
llisó de tendresa, senyal de lloansa,
oh, roses de flama, pomell de claror!
Les mans que encengueren el bleix en
(penyora
demanen l'almoina de Nostra Senyora
que saben és plena de cèlica Amor.

CARLES SALVADOR

Ai, matinet valencià de l'Horta
que sempre tens una cansó amorosa
i uns lliris grocs per exornar ribasos
en la diada de la nostra Mare!
Ai, matinet que et desperta la Verge
que en son altar, tot de flors, de la Plasa
rep la fervor ciutadana en la Missa
de l'alba tendrà! Mati tot de roses!
Mati de maig ben quallat de sentides
oracions de fervor vers la nostra
dolsa Regina, la Verge Maria,
Mare de Déu i dels Desamparats!!

CARLES SALVADOR

Ai, matinet valencià de l'Horta
que sempre tens una cansó amorosa
i uns lliris grocs per exornar ribasos
en la diada de la nostra Mare!
Ai, matinet que et desperta la Verge
que en son altar, tot de flors, de la Plasa
rep la fervor ciutadana en la Missa
de l'alba tendrà! Mati tot de roses!
Mati de maig ben quallat de sentides
oracions de fervor vers la nostra
dolsa Regina, la Verge Maria,
Mare de Déu i dels Desamparats!!

CARLES SALVADOR

Oh, Verge Maria! Oh, Senyora nostra!
Consol d'affligits, la mirada mostra
als deseparats.

Venim a pregar-vos amb l'anima entesa,
puix ha temps us férem la nostra promesa
de deseparats.

Darrer la imatge pels àngels divina
la nostra amargor seguint-vos camina
amb peus descalsats.

I aquella promesa de vindre ja és feta...
El cor empareu-nos, oh, dolça Mareta
dels Deseparats!

CARLES SALVADOR

Oh, Verge Maria! Oh, Senyora nostra!
Consol d'affligits, la mirada mostra
als deseparats.

Venim a pregar-vos amb l'anima entesa,
puix ha temps us férem la nostra promesa
de deseparats.

Darrer la imatge pels àngels divina
la nostra amargor seguint-vos camina
amb peus descalsats.

I aquella promesa de vindre ja és feta...
El cor empareu-nos, oh, dolça Mareta
dels Deseparats!

CARLES SALVADOR

OFRENA

En el meu jardí d' Amor
esclata una flor en maig
que té la tendra rossor
d' un celeste, aurífic raig.

I en aquesta ideal flor
que era abans bella poncella
l' amor més doç del meu cor
fa el seu niu de meravella

Des del meu jardí d' Amor
flor i amor ben conjugats
avui us ofereix en laor,
Verge dels Desamparats.

Carles Salvador

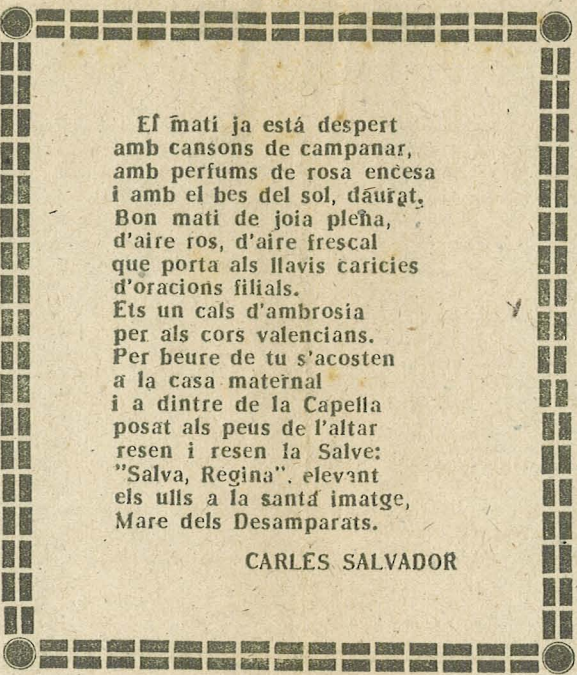
OFRENA

En el meu jardí d' Amor
esclata una flor en maig
que té la tendra rossor
d' un celeste, aurífic raig.
I en aquesta ideal flor
que era abans bella poncella,
l' amor més dolç del meu cor
fa el seu niu de maravel·la
Des del meu jardí d' Amor
flor i amor ben conjugats
avui us ofereix en liaor,
Verge dels Desamparats.

Carles Salvador

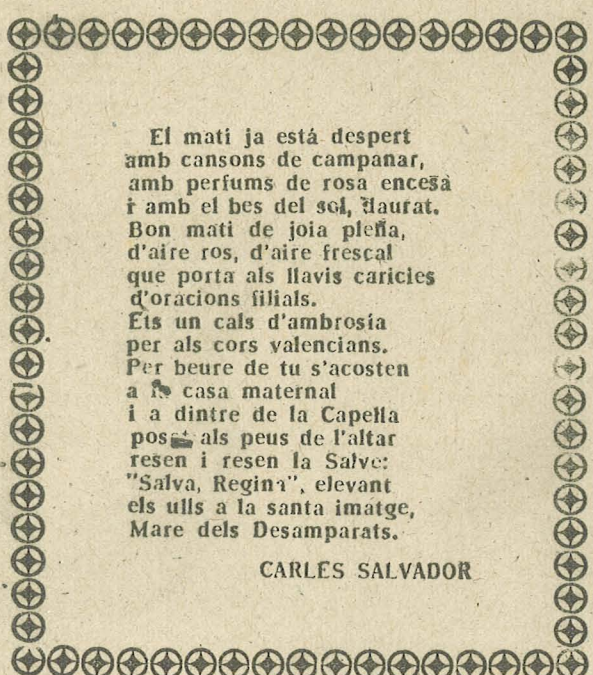
El matí ja està despert
amb cançons de campanar,
amb perfums de rosa encesa
i amb el bes del sol, daurat.
Bon matí de joia plena,
d'aire ros, d'aire frescal
que porta als llavis carícies
d'oracions filials.
Ets un calç d'ambrosia
per als cors valencians.
Per beure de tu s'acosten
a la casa maternal
i a dintre de la Capella
posat als peus de l'altar
resen i resen la Salve:
"Salva, Regina", elevant
els ulls a la santa imatge,
Mare dels Desamparats.

CARLES SALVADOR

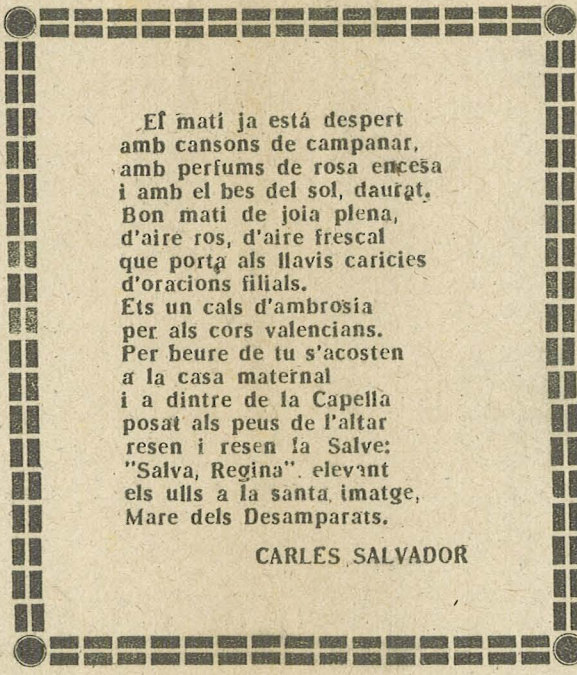
El mati ja está despert
amb cançons de campanar,
amb perfums de rosa encesa
i amb el bes del sol, daurat,
Bon mati de joia plena,
d'aire ros, d'aire frescal
que porta als llavis caricies
d'oracions filials.
Ets un cals d'ambrosia
per als cors valencians.
Per beure de tu s'acosten
a la casa maternal
i a dintre de la Capella
posat als peus de l'altar
resen i resen la Salve:
"Salva, Regina", elevant
els ulls a la santa imatge,
Mare dels Desamparats.

CARLES SALVADOR

El mati ja está despert
amb cançons de campanar,
amb perfums de rosa encesa
i amb el bes del sol, daurat.
Bon mati de joia plena,
d'aire ros, d'aire frescal
que porta als llavis caricies
d'oracions filials.
Ets un cals d'ambrosia
per als cors valencians.
Per beure de tu s'acosten
a la casa maternal
i a dintre de la Capella
posat als peus de l'altar
resen i resen la Salve:
"Salva, Regina", elevant
els ulls a la santa imatge,
Mare dels Desamparats.

CARLES SALVADOR

El mati ja está despert
amb cançons de campanar,
amb perfums de rosa encesa
i amb el bes del sol, daurat,
Bon mati de joia plena,
d'aire ros, d'aire frescal
que porta als llavis caricies
d'oracions filials.
Ets un cals d'ambrosia
per als cors valencians.
Per beure de tu s'acosten
a la casa maternal
i a dintre de la Capella
posat als peus de l'altar
resen i resen la Salve:
"Salva, Regina", elevant
els ulls a la santa imatge,
Mare dels Desamparats.

CARLES SALVADOR

Com la Capella és menuda
per a tots els visitants,
als finestrons de la porta
del carrer, front a l'altar,
fervosos d'agenollen
damunt l'esmerat bancal
i amb paraula viva i càlida
a la Verge van pregant
intims anhels i esperances
que ixen del cor, emplenat
d'ansies pures i tendres.
Poncelles són, roserar
que eleva al cel i a la Mare
l্লাus que no s'acaben mai.

CARLES SALVADOR

Com la Capella és menuda
per a tots els visitants,
als finestrons de la porta
del carrer, front a l'altar,
fervosos s'agenollen
damunt l'esmerat bancal
i amb paraula viva i càlida
a la Verge van pregant
intims anhels i esperances
que ixen del cor, emplenat
d'ansies pures i tendres.
Poncelles són, roserar
que eleva al cel i a la Mare
l্লাus que no s'acaben mai.

CARLES SALVADOR

Com la Capella és menuda
per a tots els visitants,
als finestrons de la porta
del carrer, front a l'altar,
fervosos s'agenollen
damunt l'esmerat bancal
i amb paraula viva i càlida
a la Verge van pregant
intims anhels i esperances
que ixen del cor, emplenat
d'ansies pures i tendres.
Poncelles són, roserar
que eleva al cel i a la Mare
l্লাus que no s'acaben mai.

CARLES SALVADOR

Com la Capella és menuda
per a tots els visitants,
als finestrons de la porta
del carrer, front a l'altar,
fervosos d'agenollen
damunt l'esmerat bancal
i amb paraula viva i càlida
a la Verge van pregant
intims anhels i esperances
que ixen del cor, emplenat
d'ansies pures i tendres.
Poncelles són, roserar
que eleva al cel i a la Mare
l্লাus que no s'acaben mai.

CARLES SALVADOR

En el jardí de Mussèros...

En el jardí de Mussèros,
on el Poeta escriví
versos i versos i versos
que ens han fet rejuenir
el curs de nostres lletres
vernaculars, som aquí;
sota el blau etern del cel,
dintre la llum del matí,
vora la mar sempre blava
i enmig l'horta que ens nodrix...

Siga la nostra presència
la veu calenta del pit.

En el jardí de Mussèros
on el Poeta escriví
sota arcades de palmeres
i a l'ombra espesa dels pins;
vora els rosers plens de roses;
~~just~~ ^{vora} les violes humils;
vora les verdes llimones,
i les flors dels gessamins.

En el jardí, tan poètic,
que té llovers i té lliris...

2

Siga la nostra presència
la ven calenta del pit.

El fet passat és Història
i història, el fet d'avi;
cada vers que escriu la ploma
és un sellar positiu
per a refer de la Pàtria
el sant nom i l'esperit.

Si som bons valencians
cada dia i cada nit
en el jardí de Llorente
serem germans els amics.

Siga eterna ~~de~~ en la presència
la ven calenta del pit.

Carles Salvador

A B E N I M A C L E T

Conjunt de carrers i places,
barri, districte o poblet
d'alqueries, barraques i de cases
que s'ha dit i se diu Benimaclet.

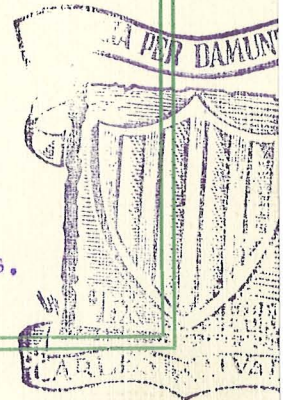
Quatre cantons fets en creu
en el carrer principal
on si voleu entrareu
al Casino Musical.

Agrupació d'uns amics
molt amics dels semitons,
que als ensajos són testics
d'estudis i afinacions.

Músics, artistes de cor
que vénen des del taller
portant als llavis la flor
d'entusiasme verdader

i que estan fins hores altes
retallant el seu dormir,
interpretant sense faltes
obres d'un clàssic sentir.

I ací els tenim dia i dia
de la batuta pendents
ensajant amb l'alegria
que amostren entre les dents.

I el Director, tot orelles,
del seu talent fa recurs
per a bordar meravelles
que han de triomfar al Concurs.

Membres de la Directiva
que ajuden amb gran esforç.
El President tot ho aviva
i és, clar està, un gran reforç

que els entusiasmes resalta
creant il·lusions, i fe
que a tots els músics exalta
per a què toquen més bé.

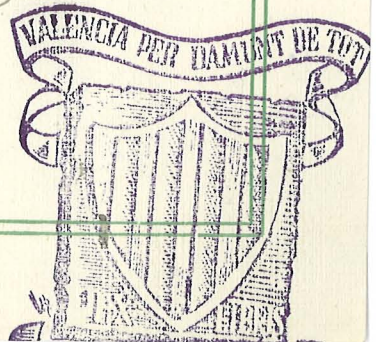
... ..

Gràcies, amics; l'Homenatge
dins del cor he de portar
com les flors que en el brancatge
perfumen en esclatar.

Gràcies a tots! Que la Glòria
del llibre en vers que jo he fet
siga per a honrar la Història
de la Terra Valenciana i en memòria
d'este nostre i benvolgut Benimaçlet

Carles Salvador

Ciutat 1 de juliol de 1951

GRACIES A TOTS...

...en ocasió d'un soterrar que no s'ha fet

L'estiu passat, un bon dia,
per bona o ^{per} mala sort,
una notícia corria :
i és que jo m'havia mort.

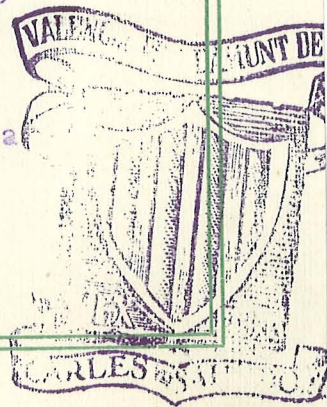
La cosa tenia gràcia
perquè passant bon estiu
me tocava la desgràcia
d'estar mort estant ben viu.

La salut ben forta estava
i no patia de res ;
la bona gana augmentava
i jo augmentava de pes.

Però va i comença a ploure
una pluja diluvial
que no me deixava moure
del poble de Benassal.

Parets, camins, carreteres,
els ponts, les vies del tren,
tot eren amples aigüeres...
tot destruït, prou s'entén.

I entonces s'obri l'escola
per a donar-me castic.
El pensament vola i vola
però quiet allí m'estic.

Ací, la festa més festa
que entusiasma en vehemència,
festa que la gent requesta
pel Crist de la Providència.

Música, flors i alegria,
traques, balls i processons...
i el poble que mirant dia :
- Si té tancats els balcons !

- Sí que s'ha mort.

- És de veres !

- Puix era jove.

- No, vell !

- Era ja blanc de polseres.

- Però el cor, un cascavell !

- Als xics de l'escola volia
com si foren els seus fills ;
dins de l'escola tenia
vocables nets i senzills !

- Pobre home !

- Ja s'ha mort !!

- Xica, a mi no em fa plorar ;
sempre hi ha qui està de sort.
Ai, qui puguera enviudar !!!

.....

Tan ferm era el comentari,
tan sentit i tan complet
que així es parlava a diari
fora i dins Benimaclet.

Jo en Benassal, no sabia

que tan sols per un error
la meua mort se sentia
profundament, amb dolor.

Als pocs dies, l'autobús,
després de ploure, em portà
i em vaig quedar tot confús
per allò que no em passà.

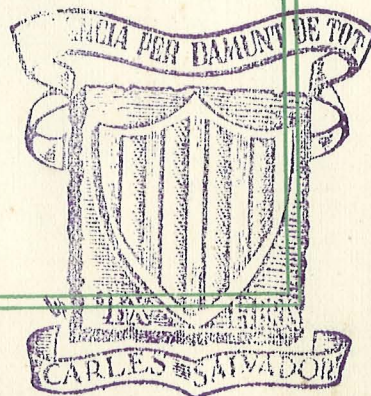
No comprenia el misteri
de fer-me passar treballs
i de dur-me al cementeri
en cotxe de dos cavalls.

Gràcies a Déu, tot mentira ;
per a servir a vostés
pot continuar la fira
per l'endret i pel revés.

I ara dic per acabar :
Gràcies a Benimaçlet
i estic del tot satisfet
perquè ha volgut demostrar
sense trampes ni rebots
que si me muic vénen tots
passejant, al soterrar.

Carles SALVADOR

Dia 1 de desembre de 1951

EL MÚSIC ENAMORAT

Un músic enamorat
 pujava l'escala un dia
 xiulant tot entusiasmat
 perquè la núvia li dia
 que un beset li donaria
 quan ja s'hagueren casat.

Content estava el fadrí
 i pensant en la dolçor
 del beset del seu amor...
do re mi fa sol la si.

Quan per l'escala baixava
 era tanta la il·lusió
 que els seus morrets se llepava...
si la sol fa mi re do.

Pujant i baixant l'escala
 el sostingut o el bemol
 li féu que li fallara la la...
 perquè es tornà negre el sol.

Aixina passava els dies
 el músic enamorat
 i no sabia què fer
 son cor replet d'agonies
 des del carrer al terrat,
 des del terrat al carrer.

Si templava el violí
 li agradava el xaxofó
 i ensajava el cornetí
 per tocar el violó.

Va agafar una trompeta
i va rebre una trampà;
la nota no li ixqué neta
per culpa del re mi fa.

No estava el xic satisfet
i és que la nóvia rabiava
perquè després li bufava
- està clar! - el clarinet.

I canviant d'instrument ~~de nit pren~~
de nit prenía el flautí
pa que sabera la gent
Com ~~me~~ l'entusiasmava el si.

Jo no sé si és vergonyós
o és que el xic té massa barra;
pero és lo cert que, amorós,
ara toca la guitarra
i entre cordes i clavilles
- segona, prima i bordó -
interpreta seguidilles,
albaes, jotes senzilles,
si la sol fa mi re do.

L'enhora bona al fadrí
enamorat, perquè a mi
lo que més del món m'agrà
és un bon do re mi fa
o un poquet fa sol la si.

Carles Salvador

Benimaclet novembre 1954.

Cap d'any 1955

La Vida, espiga de blat,
és, per bona o mala sort,
amb el Temps que mai no és mort
perquè cada dia és mat.

Carles Salvador

dor

Corals Polifónica Valentina

Cant a la Senyera

Senyera!
Símbol viril de la terra,
ala amorosa en la pau,
flama vibrant en la guerra,
clam, bes i llau.

Groc d'espiga i roig de sang
devallant del blau de cel,
fins a tu no arriba el fang,
sols arriba el sant anhel.

Senyera!
Crit i clamor
de l'amor
verdadera.

Flamejant t'he vist al vent
i te porte dins del cor;
moure fas mon sentiment,
puix que ets feta amb sang i amb or.

Símbol viril de València,
llum de la Pàtria en la pau,
flama de nostra consciència,
clam, bes i llau.

Letra: CARLES SALVADOR

Música: AGUSTI ALAMAN

València, 25 abril 1949

Can tat per primera vegada al Teatre
Omnipia el 26 març 1949.

Lloa del Majoralet Primer

Senyores:

Ací està ja el majoral
que ha baixat de Benassal.

Ha vingut a vore festes
i a saludar a la gent
perque de festes com estes
no se 'n troben al present.

Festes de la Madalena;
l'original processó
que porta la boca plena
de vítols a Castelló.

La festa de les Gaiates,
la de l'ermita i el pla,
la de lluir les sabates
i el vestit de ciutadà.

La festa on se troben xiques
que valen un potosí
perque totes són boniques
les batejades ací.

Quan hai entrat al Paseo
fet de pedra m'hai quedat;
les «Xiquetes del meneo»,
cavallers, molt m'han xocat.

Tant és aixina que penso,
si topeto un bon partit,
ajudar a fer el censo
si me volen per marit.

Lloa del Majoralet Segon

Cavallers:

a la Madalena vinc
a gastarme lo que tinc.

Des de la Font d' En Segures
hasda Castelló hai baixat
patint moltes apretures
peró per sort ja han passat.

Ara jaestic a la Plana
que és terra de goig i encant
esta Plana que és germana
de València i Alacant.

Esta ciutat tan moderna
que allewant té el Grau i el mar
on la taverna enlluerna
i tots l'anomenen bar.

Ací la gent es 'n va al cine
i refresca en el Passeig.
Té molts xavos i endevine
que viu sempre en gran mareig.

També el futbol l'apassione
i sap pegar al baló;
serà, si no s'abandone,
de primera divisió.

Hi ha bous, teatre, festetes,
i la gen viu molt felic.
Per a qui tinge pessetes
Castelló és el Paradís.

A la Madalena en lliure
pos la major illusió
sempre ha segut vindre a viure
a un carrer de Castelló.

CABALGATA DEL PREGO

Lloa del Arriero

El poble de Castelló
l'encentro molt preparat
escomençant pel Pregó
que el cor me té ja robat.

Venie jo de viatge
i tornave a Benassal
la cartera amb mal caretge
perque el viatge ha anat mal.

El comerç a la menuda
com jo el faig, ja no es compren.
Està la récua vençuda
pels camions i pel tren.

Els pagos són una plaga;
fan hotels, lleven hostals;
només per dormir se paga
lo que se guanye en due jornals.

Com la radio va que vola
el que no anuncie no ven
i aquell que escolte la trola
tremole i s'enfuig corrent.

Hi ha poca gent que s'estime
la faena feta a mà
i malparle i escatime
la labor de l'artesà.

Vol nomès lo de batalla,
lo que sigue més barat
i el preu encara retalla
per un i l'atre costat.

Ai, llansols de mitja llana!
Ai, mantes i cobertors!
El pereire es mor de gana
i uns atres se fan senyors!

Per a seguir el viatge
haurem de fer un mosset.
No porte carn ni formage;
sols d'abadejo, un trosset.

(Fa un mos d'abadejo, un mos de
pa, un glop de vi d'una botà; es
forca la boca amb un mocador d'
herbes, per fer riure. Després estur-
nuda i es torca els nassos.)

Quan anave cap a casa,
que és al mig de Benassal
me diu de molt bona traça
un home pito i formal:

Que els camions mil garrafes
cada día trauen huí,
d'eixa aigua que en got agafes
per o trascolar-la al sí.

Aigua fina, clara i fresca
i també medisinal.
Aixó no és aigua, que es bresca
de mel, la de Benassal.

Com que la gent endevine
que al costat del armelers
un atre arbe es pentine,
sembren ara avellaners.

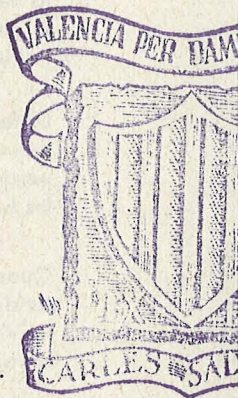
Pero la moda es la granja
i tot el poble se mou
perque vol omplir la panxa
criant gallines per l'ou.

Hi ha granjes a la Solana,
a l'Ombria i als corrals
als terrats sense barana,
baix dels llits, i als fumerals.

També ne monten de pato
perque té manco perills
i en posaràn d'así un rato
de gats, corders i conills.

Jo m'alegro que les festes
que van detràs del Pregó
siguen les festes més llestes
que faça mai Castelló.

I direm a boca plena
abans d'anar-me'n d'así
que vixque la Madalena
i que no m'olbide a mí.

Març de 1955.